

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง เรื่อง “ลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว” เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เพื่อศึกษาทัศนคติของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ต่อแนวทางพัฒนาบทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวทั่วประเทศ จำนวน 118 ชุด ได้คืนกลับมา จำนวน 90 ชุด

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้นำมาตรวจสอบความถูกต้องและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบด้วย t-test และ F-test และผลการศึกษาคอบคลุมประเด็นต่าง ๆ คือ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา การปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก โดยแต่ละประเด็นสามารถสรุปภาพรวมได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.1 อายุระหว่าง 26 – 30 ปี ร้อยละ 28.9 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 77.8 มีสถานภาพโสด ร้อยละ 66.6 เป็นนักสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 38.9 ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 93.3 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็กระหว่าง 4-6 ปี ร้อยละ 43.3 ประสบการณ์ในการทำงานสหวิชาชีพ ระหว่าง 4-6 ปี ร้อยละ 50.0 เคยเข้ารับการอบรมสัมมนาความรู้ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ร้อยละ 92.2

2. การปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

การปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ผู้ศึกษาได้จำแนกลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ออกเป็น 10 ด้าน ซึ่งแยกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้

ด้านการรับแจ้งเหตุหรือรับเรื่องราวร้องทุกข์เรื่องเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์หรือเด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ 3.74 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการสัมภาษณ์ / สอบถาม / ตรวจสภาพร่างกาย พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ 4.22 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ด้านการเยี่ยมบ้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ 4.47 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ด้านการสังเกต พบว่า มีค่าเฉลี่ยรายด้านเท่ากับ 4.48 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ด้านการร่วมประชุมกับวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านขั้นตอนการดำเนินการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านกำหนดบทบาทหน้าที่และขอบเขตของแต่ละวิชาชีพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการนำเสนอข้อมูล พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการวิเคราะห์ ประเมินสภาพปัญหาและกำหนดวิธีการช่วยเหลือ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.98 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.13 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก

เมื่อมองโดยภาพรวมด้านลักษณะการปฏิบัติงานตามบทบาทของเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติในระดับมาก

3. ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

ปัญหาและอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก ผู้ศึกษาได้จำแนกลักษณะปัญหาและอุปสรรคแบ่งเป็น 6 ด้าน ซึ่งแยกเป็นด้านต่าง ๆ ได้ ดังนี้

- ด้านนโยบายหน่วยงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 แสดงว่า มีปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย ด้านทักษะในการทำงานที่แตกต่างกันในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.97 แสดงว่า มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ด้านประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 แสดงว่า มีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง

ด้านบทบาทที่พนักงานเจ้าหน้าที่ฯ ถูกกำหนดให้ปฏิบัติ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 แสดงว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก ด้านบทบาทที่บุคคลได้ปฏิบัติจริงตามหน้าที่ที่ถูกกำหนด พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 แสดงว่า มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด และด้านบทบาทที่ผู้อื่นคาดหวัง หรือรับรู้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 แสดงว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก

เมื่อมองโดยภาพรวมปัญหาและอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในระดับน้อย เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติในระดับมาก เท่ากับ 3.53

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร

จากการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง ระหว่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษากับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่และปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ พบว่า เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่ง, ประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็ก ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. แนวทางพัฒนาบทบาท

จากการให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ของการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอจะประมวลข้อเสนอแนะของพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ดังนี้

1. การสร้างองค์ความรู้ และทบทวนบทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ฯ เกี่ยวกับ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ตลอดจนสร้างเครือข่าย ทำความเข้าใจกับทีมงานสหวิชาชีพ ร้อยละ 26.28 (N 46)

2. ควรมีศูนย์ประสานงานแต่ละจังหวัดจัดการประชุมหรือฝึกอบรมให้แก่ทีมสหวิชาชีพภายในจังหวัดของตน หรือจัดการฝึกอบรมให้แก่สหวิชาชีพในแต่ละภาค โดยให้แต่ละจังหวัดเป็นผู้เลือกเชิญหน่วยงานวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดของตนเข้าร่วมการอบรม เพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจในบทบาท ความสำคัญของการทำงานของสหวิชาชีพ อย่างชัดเจนและเป็นการสร้างสัมพันธภาพและก่อให้เกิดเครือข่ายสหวิชาชีพผู้ปฏิบัติงานภายในจังหวัดได้ง่ายขึ้น ร้อยละ 20.51 (N = 46)

3. ควรมีการประชุมที่มสทวิชาติพระระดับจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 19.23 (N = 46)

4. พนักงานเจ้าหน้าที่ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ควรจะมีความรู้และมุมมองที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อดำเนินงานการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และยอมรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในสถานการณ์ต่างๆ ร้อยละ 17.94 (N = 46)

5. ควรมีการจัดสวัสดิการให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ๆ เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจ และการปฏิบัติงาน และมีมาตรการให้ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ร้อยละ 16.02 (N = 46)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง “ลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติงานร่วมกับสทวิชาติพระตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว” ผู้ศึกษาจึงได้นำมาประมวลเป็นข้อเสนอแนะในการศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก

1. ด้านนโยบาย

1.1 กำหนดให้ที่มสทวิชาติพระในแต่ละจังหวัดเป็นอนุคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด เพื่อความยั่งยืนในการกำหนดกลไกการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรมสำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.2 จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแบบสทวิชาติพระ เพื่อให้เกิดมาตรฐานในการปฏิบัติงาน การกำหนดความปลอดภัยในการทำงานให้เป็นนโยบายของหน่วยงาน

1.3 มีการจัดสวัสดิการให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ๆ เพื่อเป็นขวัญ กำลังใจ และการปฏิบัติงาน และมีมาตรการให้ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

2. ด้านบริหาร

2.1 มีการเผยแพร่สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ในสถานศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมให้เด็กและครู ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงเกิดขึ้น

2.2 มีการสร้างองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน ถอดบทเรียนการทำงานแบบสหวิชาชีพ และการพัฒนาเครือข่ายในการคุ้มครองเด็กในแต่ละจังหวัด

2.3 มีการกำหนดหรือจัดทำแผนร่วมกันในการสำหรับทีมสหวิชาชีพในแต่ละพื้นที่ และให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ

2.4 ส่วนกลางจัดอบรมให้ความรู้ เสริมทักษะในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3. ด้านการปฏิบัติ

3.1 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ต้องได้รับการทบทวนความรู้ การพัฒนาทักษะ และวิธีการปฏิบัติงานในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองเด็ก

3.2 พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปรับทัศนคติในการปฏิบัติงานเข้าใจในข้อจำกัดของการทำงานแบบสหวิชาชีพ และฟังความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของวิชาชีพอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็ก

3.3 มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดมสมองของผู้ปฏิบัติงานภายในบ้านพักเด็ก และครอบครัว เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ พิจารณา ประเมินสภาพปัญหา หาแนวทางในการดำเนินงาน

3.4 ควรมีการติดตามผลการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้รับมาพัฒนาบุคลากร

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เกี่ยวกับการใช้วิจรรณญาณทางวิชาชีพ ของวิชาชีพในทีมสหวิชาชีพที่ทำงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

2. ควรทำการศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550